

ХАЛЪМГ ҮНИ

Советск Союзин Коммунистическ партин Халъмг таньгчин болн Элст балгсна комитетсин, куч-кблсчирин депутатрин Таньгчин болн балгсна Советсин газет

№ 71 (2904)

1957 дж. августин 21

Үний 20 деншг

Үвләр хө хургьлулгьна төрәс оньган сулдгьхмн биш

Хө бсглгьяр болн ноосна зәрм совхоз мудин директормуд гарц икдүллгьяр авгдсн даалгьвр диилвртгьяр кучалгьнд эртәр нааднр хөбдин көг тавлгьн, түүг бүрдәмджтгьяр келгьн болн үвлин цагт нилх хургьд асрлгьн берк чинр зүүджәнә. Мана таньгчин хөбчнр. цуг куч-кблсчнр дөрхн 2—3 джилмүдин эргид цуг нааднр хөбдиг үвләр болн эрт хаврар хургьлулхар зүткдж, эн джилн зунн цагт 300 мингьн нааднр хөбдин көг тавхәр темдлгьсн.

Турун нуурт йсвх колхозмудар болн совхозмудар эртәр нааднр хөбдин көг тавлгьяр вәр кблмш кегдсн бәәнә. Приютненск района 107-ч номертә совхозд үвләр хургьлулхд темдлгьдсн нааднр хөбд ийлгьдәд, салу отарар халәгдлж асргдджана. Нааднр хөбдин чинән сән. Үвләр хө хургьлулхан сандж—дулан хашахаац тосхгдджана, кошармуд ясгдлж, бел кегдджәнә, малин үвлзнгьр өвсн збдгдлжәнә.

Балгьсна „Страна Советов“ гидг колхоз үвләр хө хургьлулгьнд бас му бишәр белдвр келжәнә. Бсв эн эрки чинртә төрт делгүлән, эдл-аху болгьнар сән онг ода бийн тавгдәд уга. Улгүрн, торгьн нооста хөд икәр бсгдг районин негинь—Сарпинск райо авад халәй. Эн района кесг эдл-ахусар збнәр олн хөн хусрад, хургьлсмн бкш. Хусрсн хөбдин көгиг июль сарин чилгчәр, эс гидж август сарин эклцәр тавх бәәсмн. Болв эн көдлмш кегдсн уга. Тнигәд Сарпинск района партиин болн советск органсин гардвр, тус ийлгьд эдл-ахусин гардчнр эртәр хө хургьлулх эв-аргьан олзлл уга бәәсн деерән, хөбнә искусствени көгин пунктс кертә тост зерзевәр теткгәд уга, нааднр хөбдин болн хуцмудин чинән легд тату. Района колхозмудар болн совхозмудар 85 дулан хаша тосхгдх збвтә, эднәс тосхгддяхн зуг 29 хаша. Цуг эн бәәдл района кучәгч комитетин болн КПСС-н райкомин гардврин онгт тусад уга.

Эртәр хөбдин көг тавлгьнә белдвр Целинн района совхозмудар болн „Родина“ гидг колхозд бас сән биш. Эднә совхозмудар хөбдин искусствени көг тавлгьнә пунктс ода бийн бүрдәгдәд уга. Совхозмудин директормуд хөбдин искусствени көг тавлгьнә зура диглж, отар болгьнар батлдж авад уга, тер учрар хөбчнр, искусствени көг тавлгьнә пунктур хөбдән кезә авч ирхән медхсн.

Искусствени көг тавлгьнә төрт хуцмуд белдлж асрлгьн—эрки чинртә төр болдмн. Болв Сарпинск, Приозери районин эн төрт сән оньган тавад уга бәәнә. Совхозин директормуд, эднә хөбнә фермсәр хуцмуд эс куртә бәәтл—талдан эдл-ахугьас авгдх сән тохмта хуцмудан авл уга, хооран саагьад бәәцхәнә.

Района партиин, советск органсин, колхозин, МТС-н болн совхозмудин гардчнрин эрки төрн—ахр цагт, мел дөрхн дөрмудин дунд хөбдин искусствени көг тавлгьнә белдвр итгсгдж, эн кергиг гартан авч, бүрднзгьү сәәнәр кучәлгьн болджана. Олзлгьдлж хуцмуд көгд орджан нааднр хөбдәс—ийлгьн сән тохмта деерән кев-хацарн, ноосна гарцарэрки биш деер болх збвтә. Кермджән тиим хуцмуд уга болсн саамд, тедниг ягьад болв чигн олж авх кергтә.

Ода колхозмудин, МТС-н болн совхозмудин ах зоотехникүд болгьн—ямаран хөбч, кезә кедү хө эрт искусствени көгд орулджан, ямаран отарт искусствени көг тавхин төлә юн кергтәгьинь заасн зурата болх збвтә. Эклц партиин болн комсомольск организаци эртәр хөбдин искусствени көг тавлгьнә төрн голдлж, коммунист болн комсомолец улсиг эрки чинртә көдлмшт тавдж, тодрха кевәр гарлх збвтә.

Эртәр хөбдин көг тавлгьнд көдлх улсиг, нег үлү искусствени көг тавлгьнә техникүдиг шүүдж авч, эднтә хургь болн зааврин күүндвр келгьн бас нег берк чинртә төр болдг. Эн туст партиин организацин тодрха гарлвр, эднә бүрдәмджин нилч кергтә.

Кемрджән, үвләр хө хургьлулхин төлә дулан хаша-хаац, кошармуд эс белдхлә, хургьлх хөбдт болмчигә бсв эс збдлж белдлж авхла, үвләр хө хургьлулгьн—ашан үзүлшгө деерән түүрү, зовлнәтә йовлү үзүлх биший. Энүг эртәр сандж, медх кергтә.

Партиин таньгчин комитетин болн таньгчин кучәгч комитетин зааврар, кошармудин дөр хургьлх нег отар хөн болгьнд багь-гьхдән 50 гектар хар буудә тәргдх збвтә. Дакад эртәр хургьлх нег хөн болгьнд—3 центнер бсв, 2,5 центнер силос болн 40 килограмм буудә белдх кергтә.

Партиин, советск болн комсомольск организацин эрки төрн—хөбчнр болн көг тавлгьнд көдлх улс заагт социалистическ дөрлдә дргнәр делгрүлж, цуг олиг эртәр хөбнә көг тавлгьнд агсдж, үзмджтә сәәнәр келгьн болджана. Хө бсглгьнә цуг эв-аргьинь олзлж, эртәр хөбдин көг тавлгьгиг бүрднзгьү, үзмджтә сәәнәр келж, алдр Октябрин 40-ч дбнд ончтә сән белг белдий!

ЗУРГТ: Зун хөн болгьнас 121 хургь авч, бсгсн, хөн болгьнас 6,9 кг. ноос күргдж авсн, Элст балгьсна „Победа“ колхозин ах хөбч И.И. Бредихин. Астахова Раисин фото.

Эртәр хөбдин искусствени көг тавлгьгиг бүрднзгьүгьяр кехмн

Каспийск района „Оленчевский“ совхозин көдлмшчнр, хө бсглгьнә болн хөбнә ноосна гарциг икдүллгьнә туск КПСС-н ЦК-н болн СССР-н Министрмудин Советин бичгин хәрүд зургьадгч тавн джилн суүләр хөбнә тоог 45 мингьнд күргх, ноосна гарциг хойр холван икдүлх, дундлад нег хөн болгьнас 4,5 килограмм ноос киргьдж авх даалгьвр авцхала.

Совхозин коллектив авсн даалгьврән кучәхин төлә збвәр көдлмш кедж йовна. Совхозин 16.600 нааднр хөбдәс 15 мингьн хөн эртәр искусствени көгд орхмн. 4 мингьн зусг хөд сән таргьн чинәтә бәәнә, эднд цугтадн эртәр көг тавлгьмн.

Хөбдин искусствени көг тавлгьн сентябрь сарин хойрдгч дрәлд эклхмн. Искусствени көг тавхин төлә гурвн пункт кергтә, теднәс ода белн болсн хойр пункт. Искусствени көг тавлгьнә техникин курс 4 күн төгсглж гарв.

Эн джилд эртәр хөбдән хургьлулх ах хөбч И. Н. Чернышев, зун хөн болгьнас 115 хургьд экәсн салгьдж бсв. Эртәр гарсн хургьд экәсн салгьх цагт 28-д килограмм татв. Тегәд эн хөбч эн туст дамшлтта күн болад, наадк хөбчирт кедж йовх көдлмшәрн үлгүр үзүлджәнә.

Совхозд сән тохмта 60 хуц—тер тоод каракуль тохмта 20 хуц Узбекистанас авч ирсн бәәнә. Хуцмудт бгдг буудән омш уга болад, үнтә цагьан гуйрин буудә бгддлжәнә.

Эн тускар таньгчин селәнә эдл-ахун управленә специалистр санлж, орх хуцмудиг сән хотар тетгх аргь хәәцхәх збвтә.

БАЙРТАН Б.

Ставропольск край государствд ноос орулдж өглгьнә болн хулдлгьна джилә зурагьан кучәкчкв

Ставропольск крайин колхозникуд, МТС-н болн совхозмудин куч-кблсчнр, селәнә эдл-ахун специалистр, крайин цуг куч-кблсчнр КПСС-н XX-ч хургин тууджлгч шиидврмүд кучәдлж көдләд, Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40 джилин дбнд нердгдсн социалистическ дөрлдәнд орлцад, дакад хөн мал цаарандн бсгдж—дргджүллгьяр болн хөбнә ноосна гарциг икдүллгьяр КПСС-н ЦК-н болн Советск правительствин бичсн бичгин хәрүд, авсн даалгьврән кучәлж, ноос белдлгьнә болн хулдлгьна государствени зурагьан болзгасн урд, 1957 джилн августин 15-д кучәв. Государствд 30.313 тонн сән чинртә торгьн ноосн, эс гидж 1956 джилн ирлцнзгьү цагт бгдсн нооснас 4645 тонн ноосн икәр бгдв. Селәнә эдл-ахун эллврт бәәх 100 гектар газр болгьнар тоолхла, крайин колхозмуд 100 гектар газр бол-

гьнд 290-д килограмм ноос бсв.

Невинномыск района колхозмуд болн совхозмуд селәнә эдл-ахун 100 гектар газр болгьнд 527-д килограмм ноос бсв, эн района „Казьминский“ колхоз болхла—741-д килограмм, Сталинә нертә колхоз—637-д килограмм ноос, бсв цхәв. Курсавск района колхозмуд болн совхозмуд селәнә эдл-ахун 100 гектар газр болгьнд 413-д килограмм ноос, эн района Ленинә нертә колхоз—570 килограмм, „Родина“ гидг колхоз—560 килограмм, Хрущевин нертә колхоз—510-д килограмм ноос государствд бсв.

Халъмг автономн таньгчин болн Спицевск, Степновск, Георгиевск болн Минераловодск районин колхозмуд болн совхозмуд государствд ноос орулдж бгдлгьнә зурагьан диилвртә сәәнәр кучәцхәв.

Государствд ноосн бгддә бәәнә.

Хөбчнрәс үлгүр авхмн

—Ноос гаргьлгьярн ик дбдән даалгьвр авад, тадн тавсн төриг государствени төр гидж чинрләд, мана олн әмтнә таллиг лавта гүнар медәд, мана орн-нутгин наадк область, крайс болн республикәд үлгүр үзүлджәнәт,—гидж КПСС-н ЦК-н негдгч сегләтр Н. С. Хрущев, мана крайин куч-кблсчнрин, хө бсглгьяр болн хөбнә ноос гаргьлгьяр авгдсн ик даалгьврт илгәсн йорәлдән келлә.

Эн йорәл мана дргн ик теггәр тардж, Халъмг таньгчин колхозникудин, МТС-н болн совхозмудин көдләчнрин, селәнә эдл-ахун специалистрин ухан-седклдн халдлж, эднә альк-чигн көдлмштән шунлттиг улм икәр дбдлүлв.

Эн зүркин йорәлин хәрүд, байрта, эврә газртан ирсн мана хөбчнр ик үзмджтә, дамшлтта көдлмш кедж, хөбнәс гардг эдл-уушиг дбдлүлдж, дргджүлдж, орн-нутгинь эд кедг промышленностьд үнтә сырье бгчәнә.

Халъмг таньгч шинәс бүрдәгдәд долахн сәр болад, наәмдгчинь эклц, болзгасн урд, августин 10-д государствд ноос орулдж бгдлгьнә джилә зурагьан таньгчар 100,4 процент кучәв. Райодар авад халәхләй: Западн район ноос бгдлгьнә джилә зурагьан—118,4 процент, Сарпинск район—102 процент, Приютненск район—100,4, Яшкульск район—130,9 процент, Черноземельск рай-

он—149,6 процент болн Приозери район—103,9 процент кучәдлж, ноосна гарц икдүлдж шундлж көдлдж, государствд ноос цаарандн чигн бгә бәәнә.

Эн сән ийлгьлттә көдлмшин чинринь багьрулго, хө бсглгьнә дамшлттиг цаарандн делгрүлдж, эн дөрмүдт хө увлзүллгьнә белдвр чаньгьадж, олн әмтнә бәәдл-джиргьлд олз улм икәр бгддг кехмн.

Кстинск, Каспийск, болн Целинн гурвн район ноос государствд орулдж бгдлгьнә зурагьан ик татгар кучәдлж йовна. Татг болдг учрн, эн гурвн района гардвр хөбнә бслтин болн хө киргьлгьнә көдлмшт оньган муугьар бгчәхин учр.

Западн района 112-ч номертә совхоз (директорн ур Групинов) ноос государствд бсв зурагьан 107 процент. „Южный“ совхоз (директорн ур Пржилуций)—106 процент кучәдлж. Приютненск района 4-ч номертә совхоз (директорн ур Киселев)—105 процент. 107-ч номертә совхоз (директорн Назаров)—103 процент кучәдлж, бмн нуурт йовцхана.

Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40-ч джилә дбниг, мана таньгчин колхозмудин болн совхозмудин малчнр, куч-кблсчнр, мана түүрүн нуурт йовгч хөбчнрәс үлгүр авч, социалистическ дөрлдәгьән улм икдүлж, чаньгьадж, альк-чигн көдлмштән ик диилврмудтәгьяр тосхмн.

Алтайн шикр

БАРНАУЛ. Алтайн свекл тәрсн теегт байн ургьц гарчана. Гектарасн хойр зун тәви, гурвн зун центнер свекл авх гидж Алтайн Совнархозин хотхоолин промышленностин управленә свеклосовхозмуд кучәдлжәнә.

Шин ургьчин свекл орулдж авч, шикр кедж хуврүлхд крайин шикрин заводмуд белдвр кеджәнә.

Дөрвн зун хөбн мингьн центнер шикр эн джил Алтайн Совнархозин шикрин заводмуд гаргьхмн.

Партийн төрмүд

Партийн зерглэн өсдөж батрлгын мана районд

Экцлц партийн организац — партийн девснэгн болджана. Тийгэд, колхозмудин, совхозмудин, МТС-н, предприятьсин болн учрежденисин экцлц партийн организац саянр кбдлмшан кехлэ, цуг района партийн организацин куцврнь делгү болх збвтэ. Энүг тоолад, КПСС-н Приютненск райком экцлц партийн организациг гардлгын ясуулхд, теднлэ бат залгылдата баадж, эдниг түшжд кбдлмшан кехд ик оньган тасрхан угагьар бгч баанэ.

Партийн зерглэг өсгдөж батлгын — эрхн нег төр. Мана Коммунистическ парт олн-амтн дунд агьу ик бматэ. Партийн зерглэн кбдлмшчнр, колхозникуд болн интеллигенц улсас тасрлтан угагьар шин улс орулдж авад бсэд йовдмбн. Болв партин зерглэнэ бслтиг халэдж, йилгьвргэ кевэр кехмн гидж ЦК-н бгдг зааврар бидн бдр болгын кбдлмштэн гардвр авч, партыд экцлц партийн организацт производствд кбдлдж йовх, кбдлмштэн сэн, бмн нүүрт йовцхах хббчнр, укчнр, саальчнр, тракторист, комбайнер улсас онц-онцднь халэдж, партийн кергт йоста үнн-гол седклэн тавьхэсн улсиг орулдж авлгь тетгхд килмджан тусханавдн.

Района партийн комитетин бюро партин зерглэн өсдөж батрхн туск төрн дараданнь тавдж, күүндвр келж, экцлц партийн организацсин эн халхар кедж йовх кбдлмшнн гүүнэр киндж шүүнэ, хаджгьринь чиклэд, заавран бгнэ. Иим кбдлмшнн ашднь района партийн организацин тонь производствд кбдлдж, эврэннн куч-кблсэрн мана орн-нуггин зббриг элвджүлдж йовх улсас орулдж авч өсдөж баанэ. Малчнр болн механизатормуд улсн дунд коммунист улсн тонь олн болад йовна. Эн джилин 7 сарин эргцд

района партийн организацин зерглэнд КПСС-н кандидат шинэс 21 кун орулдж авгдв. Эдн — сэн производственникуд. Эдн дунд 9 кбдлмшчнр, хббчнр болн малчнр — 5, селэнэ эдл-ахун сциналистнр болн үүлд церглэчнр — 7 кун. Куу-кд улсн — 2 кун. Бас эн цагин эргцд кандидатас КПСС-н членд 5 кун орулдж авгдв — 2 кбдлмшч, нег колхозник болн 2 специалист улс.

Партийн зерглэнд шинэс орчхасн улс колхозмудин, совхозмудин, МТС-н производствени зурагьинь күүцэлгэнд шунмгьагьар орлдж, партийн биш улст сэн үлгүр үзүлдж йовцхана. Хаврин тэрэ тэрлгьнэ, буудэ хурадж авч государствд орулдж бггьнэ, бсв хадлгьна кбдлмшт тернь йилгьү саянэр үзгдв. Коммунист нершир зүүсн, Приютненск МТС-н бригадир үр Л. Ф. Винников, бригадирн хаврар 5780 га газр хагьлв, 4 бдрин дотр 405 га газрт тэрэ тэрлж дуусв, 1108 гектар газрас 10 бдрин эргцд тэрэ хадж, хурадж авч, 1246 гектар газрин бсвинь хадж төгсэв. Энүнэ бригад 3371 кг горюч хоршадж арвлдж авсн баанэ.

КПСС-н чледиин кандидатс, эн МТС-н тракторн 10-ч болн 3-ч бригадсин бригадирмуд үүрмүд М. Ф. Савченко болн Ф. Ф. Федоров эн джилэ производствени зурагьан күүцэлгьэрн бас бмн нүүрт йовцхана. Уэмджтэ саянэр тэрэ тэрлгьн болн хурадж авлгьан, бсв хадлгьн эдн кецхэв. Ода эднэ бригадс мал үвлэх газрур бсв зббдженэ, газр хагьлдж, намрин тэрэ тэрлгьнд белдвр кедж йовцхана.

Приютненск МТС-н трактористнр дунд КПСС-н кандидат үр П. И. Ленков кбдлмшнн сэн үлгүр үзүлдж йовна. „ДТ-54“ тракторар эн 668 га газр хагьлв, 232 гектар тэрэ

хадж унгьав, 90 га эрднишишэ квадратн-гнездовой кевэр тэрв.

Эн МТС-н партийн организацин зерглэнд шинэс 6 кун орулдж авгдв. Тийгэд ода коммунистрин тонь бсэр, МТС-д партийн бюро сунгьгдв.

Партийн зерглэнд шинэс тоомсрта, кбдлмшэрн уралгь улс орулдж авлгьна тускар 4-ч совхозин эклцин партийн организац бас му бишэр кбдлджанэ. 7 сарин дотр энүнд 6 кун партыд авгдв. Эдн дотр: комбайнермүд М. С. Великов, С. Н. Тулин, тосхач Э. Г. Данилов болн нань чигн улс. Эдн цугтан бмн нүүрт йовдж, зурагьан тасрлтан угагьар давулдж күүцэлгьдг, совхозин кбдлмшчнрин зерглэнд бат зэ авчхасн баанэ.

Района партийн организац производствд кбдлдж йовцхах улсас нургьлдж өсдөж йовхнн төлэд олн куч-кблсчнр дунд бльмань бсэд, батрад кбдлмшнн йовудт ик тусан күргдж баанэ. Коммунистнр улсар түүшг авад района партийн организац малд үвлнн хот белдлгьнэ халхар сэн динилвр күүц. Мана район дамдждж бггдг таньгьчин Улан туг, бсв хадлгьна кбдлмшэрн хойр дакдж авч. Таньгьчд түүрүн болдж буудэ государствд орулдж бггьнэ, ноос белдлгьнэ зурагьан күүцэсн райодин негнь бас мана район.

Партийн зерглэнэ бслтиг улм ясуулх төр мана бмнэс төрүц хббгьдж баахш. Экцлц партийн организацин селгэтрмүдиг цуглулад семинар кегьад, эн халхин кбдлмшнн сэн дамшлт тарханавдн, партийн-политическ кбдлмшиг цааранднь ясуулхн тускар заавр бгднэ. **Ф. БОГОСЛОВСКИЙ,** КПСС-н Приютненск райкомий орготделин заведующ.

Төмрин хамхрха-кизэр промышленностьд

Төмрин хамхрхас, кизэрс промышленностьд ик чинртэ кбдлмшнн мбн. Тер төлэд төмрин хамхрхас цуглуулдж, государствд орулдж бггьн бас нег хооран саагдшго керг.

Олгэ цагт, селэнэ эдл-ахун кбдлмш машигьар кегддж йовх цагт, мана колхозмудт, МТС-г, совхозмудт машинд элвг. Машинд кбдлмшт икэр орлцад, хамхрха-эвдркэнь чигн, эдлгнь чигн олн болна, зэрмнь ясгдна, зэрмнь ясдж болшго болад, элэд, шагллад, кбдлмшэс гарч одна.

Иигэд эвдрэд, хайгдджах машинд, төмрмүдиг олзлхин төлэд эдниг ардн ордж хурагьад, цуглуулджагьад, государствд орулдж бгч кергтэ.

Эн ик чинртэ кбдлмшт Сарпинск районд сэн оньг бгчэх учрар август сарин 13-д государствд төмрин хамхрха орулдж бгч джилэ зурагьан 80 процент күүцэв — 700 тонн төмрин хамхрха орулдж бггдв.

Мало-Дербетовск МТС (директорн үр Дьяков) ним ик

чинртэ кбдлмшт оньган бгсн төлэдэн, джилэ зурагьан 200 процент күүцэв — 106 тонн төмрин кизэр государствд орулдж бгв.

Эн кбдлмшиг Чапаевин нертэ совхозд (директорн үр Ткачев, парторганизацин селгэтрн үр Гришко) бас му бишэр кеджэнэ. Төмрин хамхрха государствд орулдж бгч джилэ зурагьан 100 процент күүцэв, эн кбдлмшиг саянэр гардсн гардачнр 400-д арслнэ мбнэгэр мбэрлгдв.

КПСС-н обкомин болн таньгьчин Советин күүцэгч комитетин зааврар, төмрин хамхрха цуглуулгь чангьгалгьар хойр долан хонга кбдлмш зарлгдв. Эн болзгин түүрүн бдрн сарпинчнр 50 тонн төмрин хамхрха цуглулад, терүгэн ачад йовулчкв.

Болв ним чинр бгчэх төрт зэрм гардачнр оньган бгхш. Садовск МТС, лесхоз, промкомбинат, хойрдгч совхоз бийсдэн даалгьсн даалгьврн күүцэсн уга.

Төмрин хамхрха цуглуулж государствд орулдж бггьн ик чинртэ керг, тер төлэд организац, предприять болгьна гардачнр төмрин кизэр белддж, государствд орулдж бгч зурагьан эркан уга күүцэх збвтэ.

П. ГАЛЕНКО, Сарпинск райсоветин күүцэгч комитетин кадрин секторин заведующ.

Хургьдин отар

„Оленевский“ совхозд эн джилин 6 миньгын хургьн экэсн салгьгдад салу отармудар хардж-халгьдженэ. Хургьна отармудт сэн гисн идг болн усн йилгьгдв. Зуг нег мунь — буудэ-гуйр уган учрар, хотар асрмдж кегдхш.

Совхозд баах кошармуд цугтан ясгддж одв. Болв зурагьар дулад 7 хаша-хаац бэрхин ормд, негхн хаша тосхгдлж. **БОЛДРА БАДМ.**

Назаровск ГРЭС

Красноярск крайин Назаровск районд тосхгдджах ГРЭС — крайин кучтэ ик тосхлгсин негнь. Электрическ түүрүн токиг 1959 джилд бгхмн. Сибирин гол дундк төмр хаалгьас бмнэшэн хбн-гучн километр, Чулым голн кбвэд эн станц тосхгдджана. Эн станцин эргнд, Канск — Ачинск райодин төгэлнэгд баах күүрн нүүрс гаргьдж авч элвг зббр баанэ. Энүнд ода нүүрс гаргьдж авлгьна разрез кбдлджанэ.

Электростанцин тосхлгьна дигин даранд тосхгддж орхнн станцин гер, бетогьар-шаврар кесн ус тавлгьнэ боодг, ус зогсадж бэрлг газр, Чулым

голос ус татдж авлгьна болн хэрү орулгьна канал. Гурвн сай шаху кубометр шавр тосхачнр зббдж гаргьхмн, зуугьад миньгын бетон тавхмн. Орн-нуггин олн зүсн балгьсдас тосхлгьнур кесг олн багьчуд ирцхэв. Эднэ күүчн-чидлэр бетоно завод, шлако-блочн цех болн нань чигн тиим предприятьс тосхгдв.

Эн станцин электрическ күүчн, тосхгдджах газр-шавр малтлгьна Ачинск заводт, Красноярск алюминь гаргьлгьна заводт болн Красноярскин экономическ района талдан чигн предприятьсд бггдхмн.

(ТАСС).

4.5 сай арслнэ арвлгдв

Москван негдгч подшпников заводин хойр миньг гар новатормуд производствд яслгьнд орлцджацхана. Долан сарин эргцд изобретательствин болн рационализацин заводин бюрод теднэс 2.600 шаху сүвселвгүд орв, эднэс 1.400-нь күүцэгдчкв. Эн заводт 4,5 сай арслнэ арвлх аргь бгв.

Социалистическ дөрлэнд сэн күүцэньгүс тетгхд нова-

тормудин творческ седвр заводиин коллективд дбн-нбкд болна. Негдгч болн хойрдгч кварталн кбдлмшин дигэр негдгч мбэр болн Министерствин болн ВЦСПС-н дамдждж бггдг Улан туг заводт бггдв.

Рационализаторск сүв-селвгүд орулдж бгсн улстэн джил 200 миньгын арслнэ бггддж.

(ТАСС).

Күүч-кблсчнрин тосхсн шин гермүд

Орн-нуггин балгьсдар амтн баадг шин гермүдин уульнцс болн кварталмуд ик гидгар тосхгддж йовна.

140 миньгын квадратн метр баартэ гермүд эн джил Магнитогорскин күүч-кблсчнр авхмн. 23 гектар газрин агьу ээлдхэх кварталд шин гермүд одахн энүнд эклдж тосхгдджана. 13 миньгын кун баах шишиль район болдж гархмн. Паркс, спортивн площадк гаргьгдх болдж темдггдженэ. Нег брк-бул баадг эвгьхн пэтрмүд тосхгдхн темдггдженэ.

Ангренед (Узбекистан) эврэн бийдэн гермүд тосхлгьн эклчкв. Амтн баадг 400 гар гермүд багтх тиим ик агьу газр гермүд тосхлгьн гаргьдж бггдв. Ус гүүлгдг трубас, электросеть тавгддженэ, хаалгьс тосхгдджана.

Минск автомобильн заводин 200 гар кбдлмшчнр, инженер-

ри-техническ кбдлэчнр болн үүлд церглэчнр бийдэн эврэнн гермүд государствд дбнэгэр тосхгджацхана. Алдр Октябрин сэн бдр күүртл шин герт байрин нар-наад кехин төлэд тосхачнр кбдлмшэс сул цаган тосхлгьнд бгчхэнэ. 46 гермүд тосхгдчкесн баанэ. Кесгнь шидрэс төгсхл бдрддж одсн баанэ.

Липецкод, трактор тосхачнрин поселкин захд ахр цагн эргцд олн-амтнэ тосхлгьна дамшлгьар гурвн миньгын квадратн метр зээтэ, олн пэртэ долан гер тосхгддж. Одахн 18 пэртэ дөрвн гер шинэс бэргддж олзлгьнд орулгдв. Алдр Октябрин 40-ч ббн күүртл тиим тавн гермүдин тосхлгьн күүцэгдхмн. Эн джил балгьснд олн-амтнэ тосхлгьна үлгүрэр 30-гар миньгын квадратн метр зээтэ гермүд тосхгдхмн.

(ТАСС).

Болгарск иньгүдин үнтэ селвг

Молдав хойр долан хонгтан баасн Болгарин Народн Республикин Пловдивск околин партийн болн селэнэ эдл-ахун кбдлэчнрин делегац эндр бдр төрскнүрн хэрв. Эн джилин май сард Молдавин делегац Болгард ирхлэрн социалистическ дөрлэнэ бооца кесн Тираспольск районд гинчлдж одв.

— Молдав баасн бдрмүд бидн мана ухан седклэс кезэд чигн гаршго гидж делегацин толгьач, негдгч Пловдивск околин олн-амтнэ Советин ахлач Христон Серкедженев герчлв. — Тираспольск колхозмудас бидн олн-зүсн соньн тоотиг медвдн — малас элвгэр шим-шүүс гаргьдж авдгнн, буудэн ургьц элвдгнн, селэнэ эдл-ахуд механизац элвгэр

орлцуулгнн тускиг дасвдн. Сүл джилмүдин эргцд үс болн мах гаргьдж авлгьнн кесг холвачкн молдавск колхозмудас бидн мал бсгльгьэрн збвэр ард үлдж йовнавдн. Мана даслж авсн дамшлт ард үлэд йовдгнн бидн уурулх, — гидж тер келв.

Тираспольск колхозникуд гинчнрэс бас олзта-кергтэ тоотан даслж авцхав. Виноградникс тару болдгт болгарск делегатс оньган бгв. Пловдивск околинд мел ним адл агьута газрт түүнэгс хойр холван олн болна, тер учрар ургьцнн чигн элвг болна. Темснэ болн тэрэ усльгьна туск тэрэр гинчн үнтэ-сэн селвгэн бгв.

Болгарск делегацин члэдүд совхозмудла болн машинн-тракторн станцсла социалистическ дөрлэнэ бооца кецхэв.

Күч-көлсчнриг сарул, дулан, сән, цевр пәтрәр күдц тетгхми!

Тосхач багъчуд

Өдр ирвас мана Целинн районд амтн бәадг гермуд бәрлгын элвәд бәәнә. Гермудин тосхачнр болхла ик зунь багъчуд. Нег сарин дотр, июлин 6-с августин 6-н күртл, тосхачнр хошагьад пәтрәтә амтн бәадг 13 гермуд бәрәд төгсөв. Тер тоот көдлмшт багъчуд зурагьан 120—150 процент күдәцхәнә. Тедн дунлас ах-дү хойр—Василий болн Алексей Тахтиновинхи, Антон Бадмаев, Борис Лапшин, Эрдни Эрдниев болн нань чигн улс, чидлән нөлго, эрдмән хармилго амтн бәадг гермуд тосхлгын шундж, үзмдjtә нер зуудж бәәцхәнә.

Шидр КПСС-н ЦК болн СССР-н Министрмудин Совет амтн бәадг гермуд тосхлгын өргдлүлхин тускар гаргьсн тогтавриг тосхач-багъчуд ик гидг байрта кевәр тосцхав.

Күч-көлсч улсин сә хәәдж, маниг цевр-цеерәр, дуланар бәәтхә гиджәх, партин болн правительствин тер тогтавриг хәрү гидж, тосхач-багъчуд социалистическ дөрлдә делгрүлдж, килмдjtәгьәр шундж, сән гидг көдлмшиннь ашар Алдр Октябрьск социалистическ революцин 40-ч джилин өнд белг өгхәр зүткдж бәәцхәнә.

Тосхач-багъчуд авсн даалгьвран цаглань күдәхин төлд тетглгәнә көдлмшиг толгьачнр чангьгьах зөвтә. Харгьа, хадасн, нань чигн материал уган учр деерәс көдлмшт хаалтг зармдән гарна.

Дуту-дундан даругьас уга кедж, багъчуд өгсн үгдән күрхәр шунджацхана.

А. ГОДЖУРОВ.

ВЛКСМ-н Целинн района комитетин селгәтр.

„Оленичевский“ совхозд найн гер бәргддн дуусгдджана

Каспийск района „Оленичевский“ совхозд элвг 150 өрк-бул хальмгуд ирцхав.

Дирекц, партин болн профсоюзн организац тер ирдjәх улсин сән кевәр тосцхав. Ирсинь түрүн өдрәс авн көдлмшәр тегдәд, гер-булдн чидл-күрмгәрн пәтр өгдәд, көдлмшч улсин сәәгьинь хәәнә.

Дакад болхла, ирдjәх улсд ссуд өгчәнә. 70 өрк-бул эврәнн гер бәрх боллж шаньгас мөнг авцхав, 70 өрк-бул малмуд хулддж авцхав.

„Буранный“ гидг участкшин хальмг селән бәргддjәнә. 25 гермудин цуг көдлмшинь чиләгьад, амтн ордж одцхав, 55 гермуд удл уга кедж дуусгдхми.

Совхозд тосхачнрин 3 бригад 39 күүнәс бүрдәддж. Бригадирмуд боллж, тосхлтин көдлмшт дамшлтга уурмуд

Дорджиев, Сангаджиев болн Бадма-Гаряев тәвгдлә. Ода болхла тер бригадс шавр кирпич болн хулс белдлгәнә көдлмш ичшлн кецхәнә. Ора бүркдг материал, келхд шифер, уга болхла, хулсар бурхәр ут-ут бөдүгә хулсд белдгддjәнә. Ирдjәх улсд оньган өгч, гертә-малта, цевр-цер бәәтхә гидж килдjәх совхозин директор П. И. Ковальскд хальмгуд ик гидг ханлт өргдjәнә. Тегдәд чигн кедж йовх көдлмшинь урмдта болад, прен улс үзмдjtә кевәр көдлдж йовцхана. Уурмуд Манджиев болн Нимгиров хойр, төлгүд салгьд авад отармуд кегьад, үвләс бүрн-бүтн, чинәтә гаргьад, толгьа болгьвчаснь 2,3 кг ноос киргьдж авхин ормд 3-д кг ноос авцхав.

Б. БОЛДЫРЕВ.

Өмн-нүүрт йовх тосхачнр

Ори-нутгин олн келн-әмтнә сәәгьинь хәәдж, материалн, культурн болн бәәсн бәәлгьинь ясх, партин болн правительствин шин гаргьсн тогтавриг хәрү гидж, ремстрой-конторин коллектив, авсн даалгьвран сәәнәр, цагаснь өмн күдәхми гидж социалистическ дөрлдә делгрүлдjәнә.

Урчнрин бригад (бригадирнь үр Ольховский) өдр болгын зурагьан давулдж күдәгьад, 160 процент күргнә. Урчнр болхла, амтн бәадг гермудин ясвриг сентябрин 15 күртл чиләхвдн гидж үгән өгцхав.

Теднәс ширдәчнр чигн үлддж йовхш. Эрдмтә, килмдjtә кевәр ширдлг Геченова Мария, Наумова Александра, Аманова Наталья болн нань чигн улс даалгьвран 1,5 холван күдәцхәнә.

Лулева Т., Марюкова А болн нань чигн штукатурмуд, Сихоренко Петр бригадиртә—өдр болгын зурагьан хойр холван шаху күдәцхәнә.

Хөрн хойр джилд слесарь боллж көдлдjәх Лысенко Григорий, тосхачнр дунд ик гидг күндтәд бәәнә. Энүнә көдлмшинь даньгин темдлгднә.

Ирдж көдләд 2—3 сар болдjax электрикүд Бурчиев Н. болн И. Овшиев хойр тосхачнр дунд бас күндтәд бәәцхәнә. Иим ахр цагин дунд тиим мактал авна гидг—үзмдjtә сән көдлмшин аш болджана.

Ремстройконторин коллектив партин болн правительствин гаргьсн, амтнә бәәдл-джиргьл ясулх тогтавриг өргмдж авч, цагаснь өмн зурагьан күдәхәр шунджана.

Р. АСТАХОВА.

Гольшг төвшүн үүлдәч

Газр деер ээджд урнәс энь-кр юн бәадг болхв? Эврән ул-идл уга, энькр урән ээджн теджәнә. Урнә төлә үкләс ээдж аяш... Куунә гем эндг эмчиг эн ээдждә дуньг-цүлдж болхми. Ээдж цагьан седклтә, эмч бас цагьан седклтә. Ээдж эмч хойр эч-дү хойрла адл болна.

Ори-булг гидг газр ууджм хол газр, Урал голин өмн омрунд бәәнә. Өргн тег хасг, хазг улсар буурлгисн, хальмгуд бас тедн дотр бәәсн болдми. Ори-булга хальмг күүнә өркд, Жемчуев Павлин булд 1902 джил көвүн төрнә, түүнд Петя гидг орс нер өгнә. Тер көвүн өсәд, күн болад—ода Хальмг таньгьчдан нертә хирург Жемчуев Петр Павлович эмч боллж гарв.

Эмч улс олн-зүсн эрдмтә, туск-туск медрләрн шалтгта улсин эмндж эдгәнә. Дотр гемин эмч, бичкн күүклин эмч, нүд эмндг эмч, хамр, хол, чикнә гемин, шүднә гемин эмч, олн-зүсн эмчнр талталдан эрдмәрн уулднә. Тедн эмәр чигн эмнә, эн цага сән шин препаратар чигн эмнә.

Хирург гисн эмчнр догзан ончта эмч. Эмчнр гемин хорлтиг эмәр эмхлә, эн хирург-эмч гемин хорлтиг нургьдлж ханурач эмнә. Оньдана келхлә, эмәр эдгәд боллго гемин керчәд эдгәнә. Тиим күүнә гар бдн мет гинги, отч мет гавшун, очн мет мергн-турги. Тегдәд чигн хирург эмч үклн болсн гемтә күүнә амиг утхан ир деер авч гарна...

Кезәнә цаг билә. Энькр көвүндән ээджин өгсн селвг им болна: „Сәәхән иньгм, аргьта болхла эмчин сургьуль сур.“ Көвүн сургьуль сурв, зүг эмчин эрдм даслг аргь уга болв. Тер үудиг олн күч-көлсчирин үрдүлт Советин йосн секдж өгв.

„Эмчин ээдж буйнта,“ гидж кезәнә-кезәнә көгшд келдг бәәсн мөн. Тер мел чик болна.

—Эмчн гемтә күүгьән эдгәгьад, байргә-бахта иртхә—гидж эмчин ээдж цагьан седкл ухална.

Тегдәд чигн Жемчуевин седкләс ээджин өгсн селвг гарлг уга билә. Тер селвгинь күдәх селгән 1922 джил учрв. Аадри балгьсид күүнә эмчин сургьульд орв. Дөрвн джилдән шундж дасад, хирург боллж гарв. Төгсгәд гарнасн авн хальмг дотран хирург эмчәр көдлв.

Элвг гучн джилдән көдләд Петр Павлович хальмг-орс угад хәәртә күндтә күн болв. Элст балгьсид бәәх улс дотр эс тәндг, тусинь эс меддг күн төрүц ховр болх. Олн амтнд тусан күргсн күүнә нерн ончта болна.

1936 джил. Элст балгьсна больницд көркхн чирәтә орс бер көкән бәрсн, догшн зөвүртә ордж ирв. Орс бер хальмг үгәр келәд-кевшәд бәәнә.

—Ам авртн, Петр Павлович. Дәрк, дәрк! Ях, ях!—гидг ягьла халган татад бәәв.

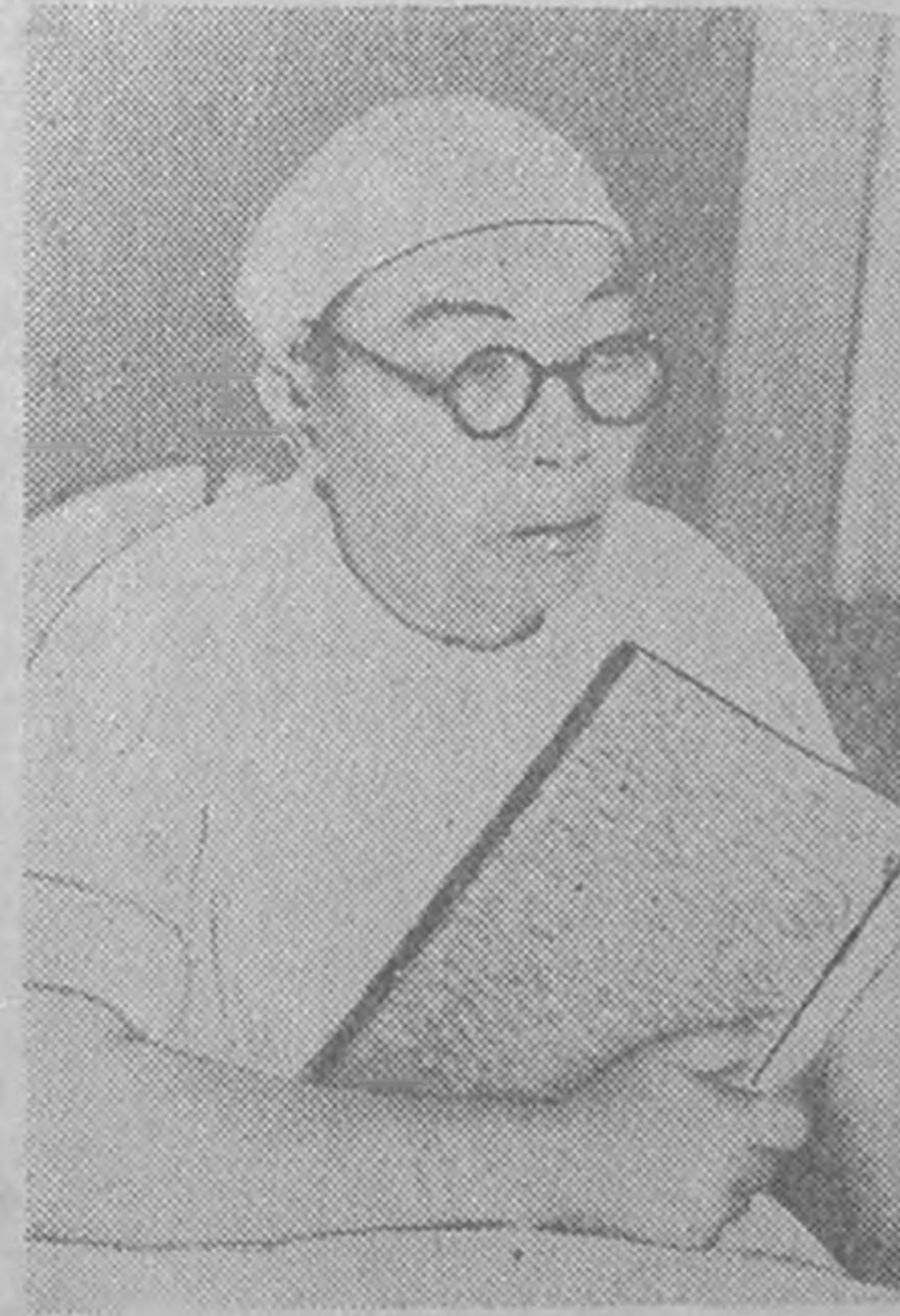
—Кезә, ягьдж гемсән цәәлгьдж келти,—гидж Жемчуев келәд, көкнә хавдринь хәләв. Керчлгн угагьар эдгш уга боллж өддж, цагасн давлж.

Эрт цагтн, хавдсн дарунь цур бәрәд, хавдр татдг эмәр, укол тәрәд геминь эмнәд эдгәд болхми билә.

—Амин авн гиджәнә, ях, ях!—болал, Жемчуевин ээдлг джбблн гар күрәд уга бәәтл гилтә, орс бер сугшад уульв. Зөвүр догшн, цаг тудл уга операц кех кергтә. Өзрән бәәсн медсестра күүкнд өргән заньгьхас үлү үг кергтә биц, тер хамгиг медсестра меднә. Зер-зевинь спиртәр угьагьад, таз тәвәд белдв.

—Мууха улан тесәд бәәсм-бч? Эи кезәр әрвго гемиг газр авхулна. Хавдсн дарунь

★

Петр Павлович ЖЕМЧУЕВ.

юньгәд эс ирвч?—гидж эмч сурна.

—Мана ээдж, юмнд бнйгәгьад көкнчн хавлв болад, бнйгәсн күүгьинь хәәгьад, дәрнхинь дарад, иигәд-тиигтл улан боллж одв. Хойргурвн хонгас нааран, зөвүрн икд, унтад угав. Көкүл көвүм бас амр өгхш, зовадж бәәхинь түүнд меддг серл уга. Эрүл көкән көкч бәәддж, эрдгтә көким ноолад гарна.

—Хәәмнь, хәәмнь! Нә сән, үндчн зөвүрн номгьрх тәрлгь кенәв,—гидг эклхлән, орс берин бәәсн бийн далдал чичрәд бәәв.—Бичә ә, юмн болхн уга. Дарунь зөвүрн номгьрх... Укс тәрлгь кегьад оркв. „Дәрк“ гисн дун соньгелв. Дарунь зөвүр тогтнад, менрәд ирв. Дакад нег, бас нег, хойргурвн тәрлгьәр менрәгьад, өвдлгнә зөвүриг тогтнагьад авб. Ода керчханх кергтә, эн кергиг түргәр, мергәр кех кергтә, үсн гүүдг гол суцинь көндлн керчхми биш, хөбт, гарх үрнә теджәд лиг бас санх кергтә. Дакад гемтә күүнә бийдн сана авхулл уга, нүдндн үзүлл уга керчхми.

„Буру ханд“ гидж келснчн әдл, „бүлнәв, керчнәв“ гиснчн әдл. Эн уутьрмджинь нүднә эргәр меддг күүкн тәнәд, гемтә берин гиджтн ирәд, аадрулад, ю-бис сурсн болад, толгьагьинь буру хандав.

Гент зөвүрн тогтисн бер унтсн-серүн хойрин заагар, үрглсн болад одв. Эн агчмларн кев. „Чис“ гисн өвткүр бүкл цогцар гүүв. Цусн-өбр хойр турлдж гарв. Хавдр хәрәд одв. Гемтә күүнә амн утин ир деер менд гарв. Зөвүрн улм тогтнад, бер доран нугьрад, угьагьад эм

шавад боогьад дуустл, унтад одв.

—Хәәмнь, хәәмнь! Зөвүр гидг күчрл юми!—гидж Жемчуев келәд, будгдсн халатан тәәләд, шуукрв.

Минь тер цөн үгмүд, гүн шуукрлгн хойрт ямр сәәхн делврсн цагьан седкл бәадг болхв! Кедү түүнәс нәрн, күүнә дотр бий йууләд, нәрн геснә операц, күүнә гол амнә операц кесн болхв! Нег чиги цалдн йовдл эн өлзәтә гар гаргьад уга! Тер эрдмәрн бардм кехш, улм сәәнәр дасхар шүлтнә.

Дән болв. Шавтсн улс эмнхд дәәнә хирург эмч дарг уга эрк биш кергтә. Жемчуев Петр Павлович эклсн өдрәсн көтрх өдр күртл дәәлдсн церг дахллад, батальона лазаретд хирург боллж йовб. Түүнә хөбн чигн төрскндән ирәд, госпитальд хирург болв.

Элст эн джил ирхми гисн зүг заньгинь соньскад, Жемчуевас эдгсн инвалид Скворцов орс, йовдг машигьән унсн, күцл кедж уктдж тосв.

—Амин уткин ир деер авч гарсн ачта күн, Петр Павлович. Элвг хөрн джилд үзәд угав. Укхәсн өмн үзхинь болх билә гигәд уул-хуув кегьад йовдг биләв. Улан чирәгьәрн харгьсн цагт, ода чигн бас гучн джилд менд йовхар чидл немхми, седклм сергхми. Петр Павлович манад ирдж бәәтхә гигәд нег ик өрәгьән ширдәд, цеврләд ясчксн бәәнәв—гидж келәд Скворцов тосв.

Жемчуев ирв. Элстин больницд хирургин халхиг толгьалдж көдлнә. Скворцовинд седклинь тевчәд, өрк-булән ирх күртл, шин пәтрән ортлан, эврә гертән бәәх кевәр, таварн бәәв. Эдгәсн кесг улсларн харгьв. Гучн джилд гольшг төвшүн көдләд, икрхл уга йовал, күмн амтнд ачтусан күргсн Жемчуев Петр Павлович цааран олн джилд менд-амулн йовдж, амтнд ачтусан күргтхә—гидж цугьар цагьа санна.

СЯН—БЕЛГИН Х.

Сән эклц

Приозерн района „Сухотинский“ гидг махна совхозд кесг олн хальмг өрк-бул нүүдч ирсн бәәнә. Ирсн улс дунд багъчуд чигн олн.

Көдлмшч багъчудин нилчәр района культурин Гер сергьлж, көдлмшән бидәлгьдж йовна. Культурин Герг дунбиигьин болн наад белддг кружокс бүрдәдсн, экләд көдлмшән кеджәнә.

Иим ик чинртә болн олн-әмтнд кергтә төриг бий деерән авч, өмәрән йовулдж йовх улсн: комсомольчнр Коджин Борис, Бадмин Гера, Муучкан Б. болн нань чигн кесг көвүд-күүкд. Баахн комсомолк күүкн Сесева Клара тедниг цугтн толгьалдж, сулдхвр уга гардвр өгч, өмәрән көтәд йовна.

Эн сән эклциг эвдрәлго, цааранлн улм бөдән гаргьлгн Приозерн района цуг багъчудин болн комсомольчнрин, тедниг толгьалджах ВЛКСМ-н райкомин эрки төрнә.

БАСНЬГӘ Ч.

Олн-келн улсин иньгллгън

(Партизана тодлврмудас)

Гражданск дән тѳгсв. Орн-нутг хамхрсн тоотиг эклд яев. Хама чигн шин фабрик, заводмуд, балгъсд, агъу куч-тѳ гидрозлектрстанце тѳсх-дв, зуугъад километр тѳмр болн чслун хаалгъс тѳвгдв. Эн тѳст цугъар олн-келн улсин гарар ницджд, уурлдж тѳсх-дсн, тедн хоорндан гнъг-ам-рг болв.

Советск олн улс иньгллгън фѳшѳстк ѳшѳтнрлѳ ноолдхд бас онц тодрха медгдв...

1941 джилин уул, чичкнн кинтн шуургъта билѳ. Немшнр мана тѳрсн срн-нутгн зуркнур—Москвѳгъур ѳѳрхдж зутгдѳлѳ. ѳшѳтнѳ гиджгън Белсруссин партизанмуд тѳмр болн цолун хаалгъсар дару-ларунь цоклгъан тѳргѳр цѳклл-гън мет келжѳв. Эн тоот Москван харсачирт йир ик дѳнъ болсн. Мини толгъалджасн онц уулдврн партизанск ротд, арви нѳѳн келн ѳмтнѳ кѳвуд-кѳвуд билѳ. Улм-улм партизанмудт хату-мѳтѳ кѳнд джил болв.

Советск ѳѳрмд зер-зев, техник нѳѳ керглгдѳлѳ. ѳшѳтн Сталинградур ѳлн чон мет ѳѳрлдж йовла. Ар узгт—Ленинградиг ѳшѳтнр бѳслчкн блѳ. Эврѳннъ цертг дотрин

бат дарагъинъ болн кѳчн-чидлннъ ницѳлхд эв-аргъ ѳгх ах керг ирв. Делгѳднъ Белоруссар болн Украинѳр мана партизанск отрядмѳд, полкс, бригад болн соединенъс ѳшѳтнѳ тѳмр хаалгън релѳсиг эвдх дѳ сѳв. Учр им болсар йир олн тѳмр хаалгъс, тагтс, сунъгъг кѳвудж эвдѳд, сѳшѳтнѳ йѳвдг аргъинъ таслвдн. Советск олн-ѳмтн зер-зевѳн улм батѳр зѳрѳлдж, немшин техникн хамулдиг ласв. Дѳврджѳсн ѳшѳтнѳ эндѳ болгъниг алл уга слзлвдн.

Партизанмуд, зер-зевѳр кѳцс агсгдсн гитлеровск арвад дивизиг бийѳрн цилтѳлдж, гол кѳчинъ салвджд, дѳѳлдж билѳ. Партин ЦК болн Советск правительств ѳшѳтнѳ гиджгът ѳсгдѳсн мана нсолдаг ѳлр блгън гилтѳ гарлдж бѳрдѳцхѳв.

1943 джилин зун, гитлеровцир Сталинградт дивлгдсн ашѳн хѳру авхар белдѳжѳлѳ. Орел-Курскин ѳргнд дѳѳлхѳр Варшава—Москва хоорндк чо-чолун хаалгъар „пантермѳдтѳ“ болн „тигрмѳдтѳ“ немшин дивизимѳд ѳлр-сѳ уга нѳгшлдж йовлджѳв.

Эврѳннъ ахлгч командириннъ заквѳр ротан дахулад, дакад бийиннъ гардврт нань чигн подразделенъс авад, эн хаалгъар немшин машинид шаталж хамлх даалгъвр авбув. Июлин хѳйр шинсѳ, мини рот чолун хаалгъин хойр аминъ цевлдж авад, 60 километрт кевтѳ. Дѳрвн танк легѳшатѳв, хойр танк агъарт ѳсрѳв, хойр сунъгъин контрслн пунктн ѳнъ тѳсрѳв. Ардан резин тѳгѳс-тѳ терг чирсн 29 автомашин болн нань чигн олн техник эвдвдн.

Эн аюлиг немшнр медлжѳсн биш. Немшин хойр полк ю-кѳ медлго, ѳѳгъѳд сѳрдхлѳрн, бийснъ хоорндан нѳр боллж халлад, эврѳннъ салсмудин ѳрѳл шахугъинъ хорагъад уга

кесн.

Пропойск балгъсна немшин полицейск гарнизог уга кетн гидж мана ах команд маднд закв. Эн заквирг, цѳѳкн салдс дахулад, эврѳ бийѳрн кѳцѳхѳр шиидѳв. ѳѳхѳн медлго, орс Петр Козлов, зѳргтѳ украинец Георгий Прокопенко, эвтѳ-довтѳ белорус Петр Мусь, шувтрн шулун узбек Толя Исмайлѳв, ик чинртѳ деерѳн ѳѳмшгтѳ даалгъвр кѳцѳхѳр йовгдѳжѳхиг медлжѳд, мадннги бийлѳгъѳн автн,—гидж сурцхѳв.—„Мана аав“, „Черный“ (отрядт намаг ииглж нерѳддг билѳ) маниг сонъслтн, ягъад болвчн эн даалгъвр кѳцѳхѳд бийлѳрн дахултн. Бидн муугъан узулхн угавдн,—гидж тедн эѳрлѳв.

Лавтѳ адниг нанд ним энъкрнги медсидѳн, теднд ииглж хѳру ѳгѳв: „Иньгуд мини, тѳдн цугъар нанд ѳдл ѳнтѳт, бичѳ му сантн, маднѳ дуртѳ ницѳгъ ямаранчн дѳѳсн диилдж чадшго. Мана дѳѳч седкл-уханд, эв-аргъд, хортн келѳ олн, ямр чидлтѳ болвчн даргдхн. Тѳр уга, йовцхѳй.“

Ора сѳ, тавули Ухлѳстѳ—гидг бичкн голин ам кѳѳгъѳд харнъгъу кѳк моднасн гарад, даалгъврнги кѳцѳхѳр, мѳрдиннъ шѳрѳн хатрларнъ гарвдн. Эн

немшин полицейск гарнизонд, бичкн балгъснд, мана даалгъвр-зааврар полицѳд цертлжѳсн нег цѳкн улс билѳ, Талданар келхлѳ, тедн гарнизонд полицѳр боллж немшт цертлсн болад, мана закат кѳвднъ кѳвѳдмн. Тедн нѳкдѳрн тагн кѳн билѳ. Бѳлѳлдж келсн часларн цугъар белн болчкдж. Тегѳд, мана ѳгсн темлгѳр тедн харулчин зогсх постд цугтан бу-селмтѳгъѳн кевтѳхѳлдж. Намаг дахлж гарсн кѳвуд, мнни зааврар, балгъснур энд-тендѳс орлж ирдг хаалгънги манад улдѳхѳв. Эврѳн харнъгъу сѳѳг ширтѳд, кѳѳлж йовх кергѳрн ѳѳрлѳв.

ѳмтѳхн нѳѳрлѳнъ, ѳ угагъар казармд орлж ирѳд, эндѳс маднд кѳдлжѳсн улсиг терз, ууднд пулеметтѳгъинъ зогсачкад 123 кѳвѳг селмтѳгъинъ гар ѳргѳлѳд, бийдѳн орулвдн. Эдн бийснъ орлж ѳсн деерѳн, хаджудан бѳѳсн немшин офицерск казармиг хамхлад, кесгинъ алв.

Орун ѳрлѳ ним олн улсиг моднд авч ирснд, эс байрлсн партизанмуд уга билѳ. Цуг эн хамг диилвр мана ни-сѳѳхн хоорндан йовсна уршг.

Байрин йовл дегд ик болснд мана ротн хот кегъѳч Дмитрий Мельник, дѳчн тав курсн залу, шѳнгъан толгъѳ деерѳн ѳргчкѳд, байсал: „партизанмудин ни-ницнъгъу-иньгллгън менд болтхѳ!“—гидж хѳѳкрн дууна ѳнъ хагъ-ташѳд, харнъгъу модн заагар дѳѳрѳн болад олв.

Мана уурлдж иньгллгън орн-нутгн тѳрѳ-зудѳ дѳѳни залѳд цус асхад, ѳмѳн ѳрвдл уга, хортиг диилх дутман улм батрад ѳсг билѳ. Мана иньгллгън коммунизмин агъу ик тѳсхлтин тѳрт улм икѳр батрдѳжана, мана уурлдж иньгллгън цуг делкѳн олн ѳмтнѳ зуркнд тодрхагъар тѳѳнрнѳ.

М. ХОНИНОВ.

Оманд болджах уулдвр

ПАРИЖ, августин 19. (ТАСС). Изки гидг пѳртнги бѳслсн англичанрин дѳврлгънги хѳру кѳѳв гидж Омана имамин представитель Мухаммед Эль-Харси ѳиклдѳр герчлѳ гидж Франс прѳсс агентствин корреспондент Каирѳс сонъсх-джана.

Нсолдан цаарандан бола бѳѳнѳ, англин зер-зевѳр дѳѳллгън уурв гисн черчлгън гидж Харси келѳ.

ГКП менд, нсолда бѳѳнѳ

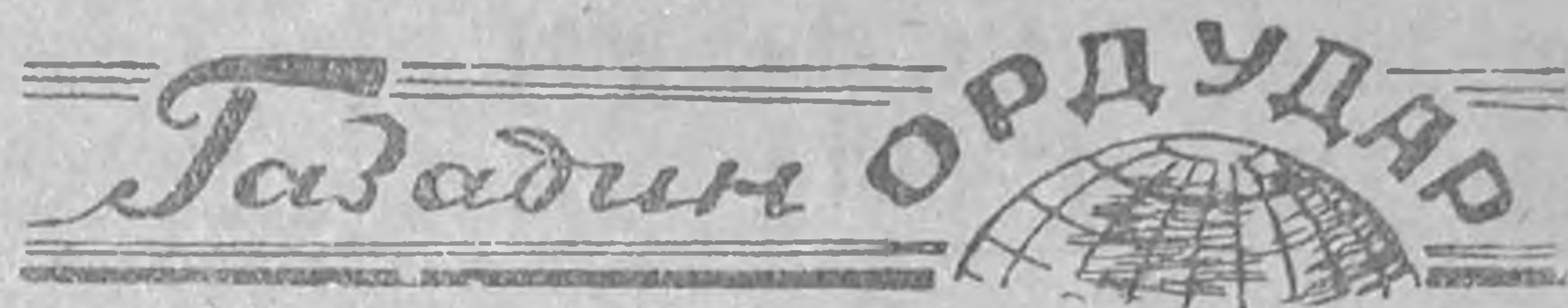
БЕРЛИН, августин 18. (ТАСС). Аденауѳрин правительств хсѳлад, кѳч узулѳд, полицѳ слзлдж, Германѳ Ксммунистичѳск партиг уурулад, теднѳ медлл бѳѳсн организацисиг, Сарин ѳнъгиг таралж кѳѳгъѳд гермѳдинъ кѳвѳчсн ѳдрѳс нааран, ѳиклдѳр нег джилин ѳѳн кѳцѳ.

Болв Германѳ Ксммунистичѳск партѳ, тер кѳчр зовлнъгас болн кѳѳлгънѳ ѳмѳс зѳрѳд, ласн джилин туршарт немш келн-ѳмтнѳ сѳ хѳѳлж, Федеративн Республикин правительствин шин дѳѳнѳ белдѳр келжѳх политиклѳ цаарандн нсолда келжѳв.

Партиг уурулад нег джилин ѳѳн блсиг темлгдлж ГКП-н Централн Комитет кѳдлмшч классур болн пуг германск ѳмтнур „Дейче Фрейхейтсендер 904“ гидг радиостанциѳр дамджулдж келсн герчлгънги „Нейсс дейчланг“ гидг газет ѳиклдѳр барлѳ. Германѳ Коммунистичѳск партин политичѳск хаалгъинъ уурулхар хортд селѳ; Федеративн Республикд дѳѳнѳ зер-зев белдх, церт ѳмтс авх, атсн дѳ белдхѳр йосан цаарандн утдулхин ѳмнѳс зѳрлгъ келг тоотиг хортд кѳвѳчхѳр седсн гидж герчлгънд келгдѳжѳнѳ. Зугѳр тер тоот теднѳгъѳр боллж ѳгсн уга. Уурулгдсн болн ардн орлж гетгдѳжѳх Германѳ Коммунистичѳск партѳ ода чигн бѳѳгъѳд, кѳцѳлж йовх тѳриннъ тѳлѳ нооллджѳхиг кѳн болгън меднѳ.

Аденауѳрин йосн терѳнѳ йоснла негн биш ѳмтсиг ховлхднъ, тедннги уурадѳ, тарахднъ ГКП-г ууруллгън тѳрѳн ишклл болснъ эндр ил медлджѳнѳ.

ГКП уурулсн шиидвирг сольхин тѳлѳ, тѳвкнѳн болн ни-негн бѳѳхн тѳлѳ, демократин болн орн-нутган негдѳлхин тѳлѳ нооллгън—цуг кѳдлмшч классин болн цуг немшинн керг.

Индонез газадин ульмѳгъѳс гарад, тустан бѳѳлгън зарлгдсна 12-ч ѳѳн

ДЖАКАРТА, августин 17. (ТАСС). Орн-нутг газадин ул-мѳгъѳс гарад, тустан бѳѳлгъ зарлгдсна 12-ч ѳѳнд нерѳдсн Индонезин республикин парламента бачм хург эндр болѳ. Хуртг парламента депу-татнр, премьер-министр Джуанда толгъачта правительствин члѳдѳд, слна организацисн болн зертѳ-зевтѳ кѳчн-чидлин элчнр, Индонезин болн газадин ордуин журналистнр орлцхѳв.

Парламентин ахлачин дарук Аруджи Картавината хург секѳд, хуртг орлжах улсиг келн-ѳмтнѳ сѳн ѳдртнъ мендлдж йѳрѳв.

Картавинат, ѳнн-чик болн нецгѳлдж йовх республик бѳрдѳлгънѳ туск Индонезийн олн-ѳмтнѳ ухан-седклин кѳпл ѳдгѳ цагт ода бийнъ кѳвгдѳд угаг заадж Джуанда гидг кѳн толгъалджѳх кабинетин правительствин программ келѳ. Республикд тѳвкнѳн-тогтун бѳѳлл джисѳнднъ орулдж, кон-ференц (хург) кегъѳд голландск-индонезийск зѳвшѳлин уршг ууруллгъна болн Западн Ирианг Индонезилѳ хамцулдж негдѳллгънѳ нсолда цаарандн келѳ, келн-ѳмтнѳ болн талдан чигн тѳсхлг урдулдж келгъ темлгдѳжѳх правительствин тер программг Картавинат тѳаслж келѳ. Джуандин правительств эн программн кѳцѳлж йовна гидж герчлѳд, парламент правительствин уулдврт дѳнъ-тусан кургхѳр зѳткѳжѳнѳ гидж Картавинат темдглѳ.

Терѳнѳ хѳсн блслж уг келсн Индонезин премьер-министр Джуанда, орн-нутг тустан

бѳѳгъѳд, 12 джил болсн цагт, правительств эврѳннъ уулдвртѳн зѳвѳр диилвр кѳцѳ гидж герчлѳ.

Дотр-дундин политикн халхд республикд политичѳск бѳѳлл тогтнулдж, госуларствин аргъ-чидлин кемд зурагъар кеглх тѳсхлг делгѳрулхѳр правительств зѳткѳж йовѳ—гидж премьер-министр келѳ.

Парламентин хѳлѳврт Индонезин ѳсдж-ѳргдлжин тѳрѳн тавн джилѳ зура правительств орулѳ гидж Джуанда герчлѳ.

Конференцин зѳвшѳлин уршг уурулхин эркд орн-нутг бѳѳх газадин ордуин кемпанѳ уулдвирг кемднъ бѳрѳд, тиглж цааранднъ чигн правительств кех саната гидж Джуанда келѳ.

Газад политикн тѳрмѳд келхлѳрн, эн халхд бѳѳх гол тѳрнъ-ни-тѳвкнѳнѳ тѳлѳ болн орн-нутгуд хоорндк хѳлѳвиг зѳвтнъ багталж, таарта-нитѳ бѳѳхнѳ тѳлѳ нооллгън гидж правительств тѳоллжѳхиг Индонезин премьер-министр герчлѳ. Индонезин правительств, эврѳннъ газад политикѳн, орн-нутгуд тус-тустан, ни-тѳвкнѳн бѳѳлгънѳ тускар ул келж делднѳ гидж Джуанда келѳ. Правительствин эрки тѳрмѳдин негнъ—Западн Ирианг хамцулдж негдѳллгънѳ тѳлѳ шулгтѳ ноолда цааранднъ келгън болджана гидж тодлдж тер келѳ.

Индонез тустан, ни-тѳвкнѳн бѳѳлгънѳ политикѳн цааранднъ чигн бѳрлж, Западн Ирианѳа туск тѳргн чикѳр хагъ-лхиг кѳцѳхѳр седлжѳнѳ гидж Джуанда герчлѳ.

Алжирт блсджѳх йовдл

ПАРИЖ, августин 18. (ТАСС). Французск цѳргин болн алжирск национальн сулхврин цѳрг хоорндк ноолдан Алжирт цаарандн бола бѳѳнѳ. Давсн ѳдрмудт Оран болн Константин гидг департаментсд дѳн болѳ; Алжирин блслгъ кесн ѳмтс французск подразделенъс тал зѳргтѳ дѳврлгъ кев.

Французск йосн Алжирин гражданск ѳмтсн ѳмнѳс кеджѳх уутърулгъан улм чанъгъѳлджана. Алжир гидг балгъснд французск парашютистнр, колониальн цѳргин частъс

болн, „Республиканск саг-серггин“ отрядмѳд гурви минъгън ѳмтнѳ документс хѳлѳв; 20 шаху алжирск граждансиг тѳѳрмд суулгъѳв.

Алжир балгъсна дѳѳнѳ заргъ, блслгъ кесн ѳмтсн хойр кѳу-гъинъ халгънла хѳргъулѳ.

Францд бѳѳх алжирцириг чигн гетдѳж хѳлѳнѳ. Лионд августин 17-д полиц Алжирин ѳмт делгѳ бѳрлгъ кев, дакад тедннги негдѳлѳд, документсннъ хѳлѳв. Кесг ѳмтсиг тѳѳрмд суулгъѳв.

Грецин газетин корреспондентд келсн Египтин президент Насерин герчллгън

КАИР, августин 19. (ТАСС). Эйзенхауѳрин доктриниг Египет бурутхджана гидж „Элефтернѳ“ гидг грѳчѳск газетин корреспондентд ѳгсн герчлгъндѳн Египтин президент Гамаль Абдель Насер келѳ.

„Эйзенхауѳрин доктрин Соединенн Штатснн йос дахкиг закдѳжана гидж Насер келѳ. Египтин тогтасн йосн хойр лагерин негнлѳнъ чигн ирлцш уга йосн. Египт нег чигн кѳлѳн тѳшх дѳнъ-нѳкд авш уга,

тер учрар Эйзенхауѳрин доктриниг бурутхджана“.

Эйзенхауѳрин доктриниг Египтд олзлдж болмар сольврѳсѳр келлѳ яях гидж корреспондентин сурсн сурврт, Насер ииглж хѳру ѳгѳв: „Доктриниг авсн орн-нутг болгън Соединенн Штатснн йосиг дахк зѳвтѳ гидж Эйзенхауѳрин доктринд келгдѳжѳх учрар терѳг солѳд ясад керг уга“.

Редантор Д. М. МУКЕБЕНОВ.